

جلری : احمد ناج بن
و یعقوب کمال

واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا . . .

مدیر مسئول
عنان جردی

آبونه بدلی
۳ عثمانیه ایچون
۵۰ غروش
آیلفی ۲۵ غروش :

سیه ایچون سنه لکی
آئی آیلفی ۳ روبله
ممالک اجنبیه
۱۲ آئی آیلفی
۶ فرانقدر .

تغلا مسلمان

وجہ ماں کم شعوبا و قبائل لتعارفوا . . .

دینی سیاسی تاریخی فلسفی و احوال عالم اسلامدہ باصت لفظہ لغوی مجلد در
تاریخ تاسی ۳۲۸ مولد النبی

جلد ۱

۱۶ ایلول ۳۲۶

پنجشنبہ

۲۵ رمضان ۳۲۸

عدد : ۱۶

محل اداره :
استانبول : بایزید
چادر جیلردہ
اخطار مخصوص :
عالم اسلام و اسلامیتہ
عائد مقالات و آثار
مع المعتبریہ درج
اولنہ جقدر .

نسخہ سی ۴۰ بارہ

بر حثک یا رحم الراحمین خطبہ ثانیہ سورہ فاتحہ بن عبارت در .
نفس یا بخت اہالیسندن یوزدہ بشی آنجق اوقویوب یازمق
بیلور اصول قدیمہ اوزرہ تعلیم اولنسان ابتدائی مکتبہک
عددی دہ پک محدود . یکیلری ایسہ بسبتون یوقدر .

تجارتلہ اورادہ بولنان قزان و سیربالی تاتارلرک ہمت
وغیرتیری سایہسندہ ایکی مکتب پایابو طرز جدید
اوزرینہ تعلیمہ باشلانمشہدہ یوزلدہ بخارادہکی مکتبہسد
اولندیغی زمان تبعاً لبخارا سد اولنشاردر . دیککہ بزم
علماء بخارا ہر خصوصہ اولدیغی کی بو خصوصہ دہ
ضال و مضل اولق رتبہستی احراز ایشمار . ہداهم الہ
اودمہم تدبیرا .

اہالی یالکیز جہالت سازجہ مرتبہسندہکنہ دکل بلکہ
جامل اولماقلہ برابر تبیل و ہردلو فساد اخلاقہ مبتلی .
درلر . خیوہ اہالیسندہ صنعتدن سوقاقلرندہ نظافتدن اثر
یوقدر . سوقاقلر اوقدر پیسکہ استانموہ رقابت ایدر
درجہدہدر . اخلاقسزقلارینک تفصیلاتی اوقدر اوزون
و مستکرہدرکہ اوخصوصہدہقلمران اولمقدن حقیقہ آونانیورم .
بونکہ برابر برنبذہجک اولسون یازیب قارئین کرامک
انظار مطالعلرینہ وضع ایلک استہدہسہدہ بو حقدہ قلم
بکا هیچ بر درلو اطاعت ایتمدکندن شورادہ قطع کلامہ
محجور اولدم .

ملابردی قول قاری محمد

روس مسیونیرلریندن موسیو ایلینسکینک

مکتوبی

— ۱۲ نجی نسخہدن مابعد —

۱۸۷۷ سنہمی شہاطک اولندہ اویا ولایتہ آرخیری
اولن نیکلاندرا ۱۸۶۸ - ۱۸۷۸ سنہمنہ قدر قراندہ عالی
روحانی مکتبک مدیریت خدمتندہ بولنان غایت چایشقان
ومتقدر برذاتدر . وظیفہسناسانی دہ اقتداریلہ متناسب
اولدیغندن تحت حمایتہسندہ بولنان قراندہکی تنصر ایش
تاتار و چواش چوجقارینک مکتبہنی فوق العادہ بر مہارتلہ
ادارہ ایدیوردی . وظیفہسی یالکیز برمکتبی اداره ایتمک
دکل ولایتہکی مکتبلرہدہ نظارت شدیدہسی واردی .

بشقہجہ امور مملکتک ادارہسی ایسہ کندیلرنجہ
«خواجہ» تسمیہ ایتدیکلری برینک ائندہ^۱ اولوب خواجہ
مذکور ادارہ امور خصوصندہ قاعل مطلق اولوب ہردلو
جور ظامندہ مختاردی . اہالی یہ اوقدر ظلم ایدیورکہ انکلیز
لرک ہندستان مسلمانلرینہ پادقاری وحشت قدر اولمازسہ
بیلہ ہر حالہ اولک براوفق مودیلی اولہیلیر . قاضی ، مفتی ،
رئیس ، مدرس و بشقہ اوفق مامورلر کدماذکور خواجہمک
نسبی ایلہ تعیین اوانور . مناصب مذکورہدن بری احراز
ایچون درایت و لیاقت قطعاً آرائماز ایسہدہ (اہل درایت
یوقکہ آریہم) مطلقاً زنکین اولق لازمدر زیرا کیم دہا
فضلہ رشوت ویررسہ منعی او قاپار .

پاخت اولان خیوہ بلدہسندہ اون ایکیمی بیوک ۶۸
کوچک اولق اوزرہ سکسان مدرسہ واردر . بخارادہ
اولدیغی کی بوندہ مدرسہلرک حجرہلری ایکوزروبیلہدن
باشلا یوب بیک روبلہقدر صاتیلیور . بوسکمان مدرسہک
ایکیوزہ قریب مدرسہ وار . بومدرسارک معاشی سنوی
یوز روبلہدن باشلا یوب بیک روبلہقدر چیقار مدت
تحصیل ۱۷ سنہ تقسیمی بروجہ آتی :

اول علم ، بدان ۱ سنہ

معزی ، زنجانی و عوامل ۲ سنہ

مالاجی ۵ سنہ

شرح شمسیہ و شرح وقایہ ۳ سنہ

عقاید و ہدایہ ۴ سنہ

مالاجال و توضیح ۲ سنہ

۱۷ سنہ اوقوب اجازت آلان برشاگرد علوم و فنون

نامنہ هیچ برشیدن خبردار اولمادیغی کی عربی عبارتہ
برکتابی الہ آلودہ یاریم صحیفہقدر برشی اوققی کافتندن دہ
آزادہدر زیرا قابل علم دکل کہ اوقویہ بیاسون .

جامعار صوک درجہ بر باد مادتا و معنا خراب بنالر
مسجدہلائق بر تربیہدن محروم اولدقاری کی ایچورلرندہدہ
اقامہ صلوۃ والقای خطبہ ایدہجک اقتداری حائر برام
و خطیبہدہ یوقدر . جمعلردہ جامعارک کافہسندہ اوقونان
خطبہلر : رنجی خطبہ الحمدللہ رب العالمین والعاقبہ للمتقین
والصلوۃ والسلام علی خیر خلقہ محمد وآلہ وصحبہ اجمعین وارحناہم

وقتیلہ نیکاندرہ مکہ پروردہ بولہ محلہ لہ تشکیل کایسہلر بنا

ایتمسندن غزتهلر استهزا ایدرک یازدیلر .

آرخیری نیکاندرہ سن سینود محکمہ سینک کوزینه کریمک کویا کندینی برایش بابور کبی کوسه ترمک ایچون راست کان بریره محل تشکیل ایدیور هیچ لزومسه کلیسہلر بنا ایدیور ، دیدیار ، حالبوکہ بوک حقهسز اولان برهجومدر ، انسان بولہ برفکرده بولمق ایچون حضرت عیسی بی لاشی صابہ جق قدر دینسز اولمالیدر . بوندن باشقه برشی اولمق لازم کلز .

آرخیری نیکاندرہ مک شواوچ درت سنہلیک صوکی

مأموریتی اٹانسنده کوردیکی اشاریندن دہا بری : ۱۸۸۱ سنہسی تنصر ایتمش تاتار وچواشاردن سکز آدمی کندینک یامش اولدینی محلهلر کیشین اولارق تعین ایتمسیدر . تعین اولتان بواقندیارک ہر احوالی بچہ تمامیلہ معلومدر ، ذاتا تعینارده ہم اشارتم و ہم دلالتلہ اولدی . بونارک او طرفارده مک چوق ایش کورہ جکلرینہ قانعم چونکہ اولہ بر صورتدہ یتشمشاردر . بونارک ایش کورہ جکلری برلری بلہی مینزلہ سنجاغی داخلندہدر . بوسنجاقلر یکدیگریہ قومشو اولدینندن بونلر ہیسی بر محیطده ایش کورہ جکلر وعین محیطی تنہویر ایدہ جکلردر . بونارک تعین اولتان محلہلریندن باکالین ، کیلوسکی نامندہ کیلریندہ قزانده غی مکتبک پروغرامی اوزرینہ ابتدائی مکتبارده موجوددر .

بوسنہ (۱۸۸۱ میلادی) اوفادہ « ویستک اوفی »

نامندہ بر غزته نشرہ باشلادی . بو غزته مک ناشر و محرری ہر نقدر بچہ مجهول ایسہ ہ بوندہ مکاتب عالیہدہ تحصیل کورن اسلام کنجاریک دخلی اولدینی بعض امارہلریندن آکلاشیایور . چونکہ بو غزتهنی اسلامار نشرہ باشلادینی کوندن اعتباراً بویوک بفرح و سرورلہ قارشولہ دیار .

اسلام کنجاری آرتق آرخیری نیکاندرہ دن صوک درجہ یقمشاردر . بونک بر آن اول اوفاولایتدن کیتہسنی استیورلر ، و بوکا سہی وغیرتہ ایدیورلر . اگر بوکا مرقق اولورلر سہ بعدماروسارک اوفاولایتندہ مغلوب اولہ جقاری شہمسردر . او وقت اوفاولایتی اسلام مذاقنہ پک الوریشلی بریر اولوب قالاہ جقدر .

شدی بو ذات محترم ۱۸۷۷ سنہسی حزیران اونندہ

تقدیم ابتدیکی ۲۳۷۲ نومرہلی رسمی مکتوبندہ اوفاولایتی حقتندہ شو صورتدہ معلومات و بربرور :

« اوفاولایتندہ نفوسجہ غیرروسارک روسلردن چوق اولدینی و بونلر بینندہ تنصر ایدنارکدہ کثرتی معلومکلردر . فقط شوراسی جای تأسفدرکہ بونلر ہقدر چوق ایسہلرده بینلرندہ کیشلک وظیفہسنی ایفاء ایدہ بیلہ جک آدماری وحتی بونلرک معلولارنی بیلہ بولمق پک کوچدر . »

آرخیری نیکاندرہ شو بیاناتدنصرکہ بندن یاباسلق وظیفہسنی ایفاء ایدہ جک آدمار استیور . وروحانی دارالمعلمینلر دن مآذون اولقلہ برابر عن اصل تنصر ایتمش اولمسنی دہ شرط ایدیور .

شو صوک زمانلردہ آرخیری نیکاندرہ ایلہ اولان مناسبتم پک زیانہ صیقلاشدی . آرخیری بندن بعضا مطالباندہ و بعضا استشاردہ و بعضادہ اورانک احوالہ دائر معلومات و بربرور .

آرخیری نیکاندرہ مک و بردیکی معلوماتلرہ نظر آ بلہی سنجاغی داخلندہ ۵۵۰ جانن عبارت « یوماشوا » - « یعمو نکینا » نامندہ تنصر ایتمش ایکی چواش قریہہسی موجودمش . فقط بوکویار ، ہر طرفدن اسلام کویاریلہ محاط بولتیورمش . و بونکہ برابر بوقریہلر کایسہ ، محلہ اعتباریلہ تخمیناً ۴۰ - ۵۰ ویرست قدر مسافندہ بولتان بریرہ تابعمش .

آرخیری نیکاندرہ ۱۸۷۹ سنہسی ۱۹ مارندہ تقدیم ایدن ۱۳۹۷ نومرہلی رسمی کاغذندہ یوماش قریہہندہ مسوئیر جمعیتک خراجیلہ بر مکتب آچمک لزومندن بحث و بونی جمعیتن طلب ایدیوردی .

نیکاندرہ مک طای اعتبارسز قلادی . جمعیت بواخطار و طابنہ مبنی شو سنہک کوزیندہ حقیقی اورتودوقسار یتشدرہ جک مکتبشارک ایدنارک و مکتبشارک باندہ برکلیسہ ہ بنا اولندی . نیکاندرہ مک ہر پردہ بولہ محلہلر تشکیل ایدرک کایسہلر بنا ایتمسی بچہ مک معقول و مصیب برفکردر . اوفاجق بر اسلام کوینہ ہانورسہ کویک اوزرندن بر مسجدک انجہ منارہسی صوزلوب چیقارق کان کیدہ کویک بر اسلام کوی اولدینی اوزاقلدن خبر و بربرور . التہ بونک حسیانہ اولان تأثیرنی کسہ انکار ایدہمن .